Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XC. Ч. 202. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 22-го ЖОВТНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, OCTOBER 22, 1983 No. 202. VOL. XC.

Д-Р О. СУБТЕЛЬНИЙ БУДЕ ДОРАДНИКОМ ФІЛЬМУ „МАЗЕПА"

Ґрініч, Конн. — Новозаснована фундація „Мазепа", що взяла собі за завдання накрутити великий фільм про гетьмана Івана Мазепу, як перший проєкт запросила проф. д-ра Ореста Субтельного із департаменту історії та політичних наук Університету Йорк в Торонто на свого історичного дорадника.

Проф. О. Субтельний буде дбати про те, щоб фільм „Мазепа" відповідав вповні історичній правді та не мав ніяких історичних похибок.

Проф. О. Субтельний має вже широку славу як український історик, який отримав свій докторат у Гарварді, а відтак викладав в університетах Відня, Гамбургу, Кракова та в американських дослідних інститутах в Єгипті та Туреччині. Він видав вже ряд наукових праць і нещодавно дістав першу нагороду за одну із тих праць з фундації імени Тетяни і Омеляна Антоновичів; він є професором в університеті Йорк у Торонто.

Д-р О. Субтельний

Заанґажувавши доброго науковця на історичного дорадника фільму про гетьмана Мазепу, новозаснована Фундація ім. Мазепи має певність, що фільм буде вповні відповідати історичній правді, чого не можна сказати про ті фільми з історичною українською тематикою, що досі появилися.

В ҐРЕНАДІ ВБИЛИ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТРА

Бриджтавн, Барбадос. — Прем'єр-міністер Ґренади маленької острівної країни в Караїбському морі, Моріс Бишоп, помер після того, як декілька тисяч прихильників звільнили його з домашнього арешту, але війська відкрили вогонь по натовпу і ранили багато осіб, серед них і звільненого Бишопа.

Радіоповідомлення з острова говорять, що разом з Бишопом були поранені два інші колишні міністри його кабінету і були відвезені до лікарні. Щонайменше чотири особи були вбиті. Пізніше командуючий армією Ґренади генерал Гадсон Остин виступив по державному радіо і заявив, що Бишоп помер від ран.

Серед інших поранених були міністер освіти Джекелин Крефт і міністер закордонних справ Юнисон Вайтмен, який зрезиґнував ще минулого вівтірка.

Як відомо вже з попередніх повідомлень, від минулої неділі положення на острові залишалося неясним після того, як заступник прем'єр-міністра Бернард Коард взяв владу в свої руки, а законного прем'єр-міністра Бишопа взяв під домашній арешт. Як Бишоп, так і Коард були марксистами і дозволили Гавані і Москві швидко пустити глибоке коріння в Ґренаді. На острів приїхали совєтські і кубинські дорадники, почали будуватися військові об'єкти, особливо велике модерне летовище.

Але вже від довшого часу існували непорозуміння між прем'єр-міністром Бишопом і його заступником „твердолобим" марксистом Коардом, який обвинувачував Бишопа, що той не досить енерґійно будує соціялізм у Ґренаді. Бишоп, дійсно, був схильний дозволити більшу свободу приватному капіталові.

Тепер країною править одноособово при допомозі армії Б. Коард. Спроби організувати демонстрації проти Коарда і визволити Бишопа були розігнані і придушені збройно військами, якими командує генерал Остин.

Ґренада має 110,000 населення, отримала незалежність від Британії в 1974 році

Палата знову проголосувала обмеження таємної допомоги

Вашінґтон. — Палата Репрезентантів відхилила заклики Адміністрації Роналда Регена в четвер, 20-го жовтня, і проголосувала вже вдругий раз обмежити таємну допомогу ЗСА повстанцям Нікараґуа.

Голосування було 299 до 194 і повторило це саме відношення, що було під час голосування 28-го липня. Ті, хто голосував за обмеження, відгукнулися на закиди, що таємна допомога посилює воєнні дії в Центральній Америці.

Палата Репрезентантів голосувала за резолюцію демократів припинити допомогу повстанцям Нікараґуа. Але вона дозволяє дати 50 мільйонів долярів допомоги дружнім центральноамериканським урядам, щоб перешкодити потокові зброї та іншої допомоги з Нікараґуа лівим партизанам у цьому районі.

В той час, як в Конґресі рішалося питання допомоги повстанцям, міністер закордонних справ Нікараґуа Міґель д'Еското Брокмен представив чотири проєкти миру і безпеки в Центральній Америці заступникові державного секретаря з міжамериканських справ Ленґгорнові Мотлі. Після годинної розмови в Державному департаменті д'Еското назвав свої пропозиції „конкретними і вичерпними". Державний департамент не зробив жадного власного коментаря, але у приватних розмовах офіційні особи заявили, що в них дуже мало нового.

Річник Білого Дому висловився філософічно: „Ми знали, що голосування буде важке. Ми думаємо, що наша постава буде підтримана в Сенаті, і ми надіємося, що наші різниці будуть полагоджені в переговорах".

У всякому випадку як республіканці, так і демократи в Конґресі допускають, що дане голосування в Палаті Репрезентантів зробить деякий тиск на Адміністрацію президента Регена піти на компроміс з Конґресом у питанні таємної допомоги нікараґуанським повстанцям, можливо в поєднанні з нарадами Палати Репрезентантів і Сенату відносно законопроєкту фінансування служб розвідки.

ПЕРЗИДЕНТ Р. РЕҐЕН ЗАСУДЖУЄ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ В СССР

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен дуже рішучо засудив нову хвилю репресій в Совєтському Союзі, скеровану в першу чергу проти релігійних діячів і правозахисників. Зокрема Президент ЗСА підкреслював існуючий в СССР так званий урядовий антисемітизм, який проявляється у численних судових розправах проти жидів, совєтських громадян, що прагнуть далі культивувати свою релігію, звичаї і традиції, або тих, що стараються виїхати до Ізраїля чи інших західних країн.

Приводом до такого виступу президента Р. Реґена, — кажуть численні політичні спостерігачі, — була судова розправа проти жидівського активіста Йосіфа Біґуна, якого останньо совєтський суд засудив аж на 7 років ув'язнення. Це судове видовище з численними, підібраними органами КҐБ, свідками відбулося заледве місяць після закінчення Мадридської конференції для справ европейської безпеки і співробітництва, на якій справи так званого третього кошика Гельсінкських угод були обговорювані кількома наворотами. Більш того, ці справи мають бути предметом окремих розмов між сиґнаторами Гельсінкських угод в 1984 році. Совєтська делеґація в Мадриді кілька разів запевнювала присутніх делеґатів, що СССР шанує в себе права людини, а не шанують їх якраз „західні імперіялісти" та деякі південноамериканські держави.

Йосіф Біґун 13 років старався про право виїзду до Ізраїля з релігійних мотивів, але замість виїзду поїхав на довгі роки до совєтських концтаборів. Президент Р. Реґен назвав його „відважним бойовиком за свою віру" і відмітив, що антисемітизм та потоптання прав людини в СССР осягнули нових висот брутальности і репресій.

Користаючи з тієї нагоди, Президент пригадав долю литовських переслідуваних священників Сіґітаса Тамкевічюса і Альфонса Сваринскаса, російського дисидента Олеґа Радзінского, який останньо став жертвою переслідування КҐБ, нап'ятнував совєтську дволичність у політиці, посилену пропаґандивну кампанію, яка ніби то заступається за „мир", але в тому ж часі підтримує пацифістичні рухи і революційні зриви на Заході при рівночасному утискові власних сил спротиву. Президент назвав совєтський режим „безправним і нелюдяним" і закликав совєтських лідерів перейти від слів до діл на відтинку пошанування прав людини.

Перебуваючи в Джамайці, віцепрезидент Джордж Буш також виступив з гострою критикою поступування Совєтського Союзу, головно в країнах Центральної Америки, до яких СССР доставляє масово зброю для підривних елементів і розпалює льокальні війни, намагаючись поширити совєтську геґемонію в цьому районі світу.

Проф. Яр. Рудницький доповідав про „манітобські лінґвіциди"

Квебек, Кве. (УІБ-ОУПС) — Продовжуючи свою працю над концепцією „лінґвіциду-мововбивства", проф. Ярослав Рудницький з Монтреалю ілюстрував її в часі свого виступу з нагоди зібрання тут членів Королівської Комісії Канади 1-го жовтня двома прикладами з історії Манітоби: в 1970 вона ввійшла в склад канадської федерації як двомовна, англо-французька провінція.

Першим лінґвіцидним актом із 1890 року була ліквідація французької мови тодішньою леґіслятурою Манітоби. Другий лінґвіцидний акт у цій провінції мав місце в 1916 році, коли урядово зліквідовано в шкільництві — у т. зв. двомовних школах — французьку, українську, німецьку й польську мови.

При теперішньому конституційному відновленні мовних прав французів з-перед 1890 року, треба брати, на думку проф. Рудницького, до уваги теж і інші меншинні мови цієї провінції з-перед 1916 року, в тому числі й українську, надаючи їм статус „обласних" мов на теренах, де вони вживаються в 10 і більше відсотках.

Виголошена французькою мовою доповідь проф. Рудницького зустрілася з зацікавленням присутніх. Його окреслення Манітоби як „провінції двох лінґвіцидів" зокрема подобалося присутнім на залі манітобським французам. Франкомовний щоденник „Ле Девуар" у звіті про цю конференцію окремо підкреслив виступ проф. Рудницького в Квебеку.

СВЯТОЧНА АКАДЕМІЯ У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ

Філядельфія, Па. — Український Конґресовий Комітет — Українська Громада Метрополітальної Філядельфії влаштовує в неділю, 30-го жовтня ц.р., о год. 5-ій по полудні, в залі Українського Культурно-Освітнього Центру, при 700 Сідар ровд в Абінґтоні, відзначення 60-річчя Української Галицької Армії та річницю Листопадового Зриву. Вшанування розпічнеться молитвами в українських церквах, зокрема в Архиєрейській Богослужбі о год. 10-ій рано в соборі Непорочного Зачаття та в Божественній Літурґії в українській православній катедрі св. Володимира о год. 11-ій рано Опісля відбудеться Святочна Академія з доповіддю і мистецькою програмою.

Розповідають про совєтські звірства в Афганістані

Ісламабад, Пакістан. — Колишній афганський дипломат, переповідаючи жахи тих, що пережили злочини совєтських вояків у двох афганських селах минулого тижня, коли совєтські окупаційні війська бомбардували і обстрілювали селян, вбиваючи жінок, дітей і старців баґнетами.

Колишній афганський представник при ОН Габібулляг Карзаї, який втік з окупованого Афганістану і тепер проживає в Пакістані, часто інформує Захід про події в Афганістані і його повідомлення завжди правдиві.

Цього разу Карзаї заявив, що совєтські злодіяння відбулися 13-го жовтня в селах Машкізаї та Колчабад як помста за успішні дії повстанців у цьому районі. День перед різнею в цих двох селах повстанці успішно відбили наступ совєтських військ, знищивши сім танків. За таку невдачу совєтські окупанти вирішили помститися на безборонних селянах. Вони повернулися на другий день пішки, оточили села і почали винищувати все населення підряд. Після варварського знищення населення озвірілі окупанти зруйнували селянські ліп'янки, а що горіло, спалили.

В одному випадку були вбиті 18 осіб багаточленної сім'ї, говорить очевидець, який зумів втекти до пакістанського міста Кета, де тепер проживає колишній дипломат Карзаї.

Інші сусідні села були також сильно збомбардовані, багато селян загинули і були поховані під розвалинами своїх глиняних ліп'янок.

Сучасний маріонетковий уряд президента Бабрака Кармаля тримається завдяки совєтській окупаційній силі. Він і почав своє існування разом з приходом совєтських завойовників у грудні 1979 року. Від того часу совєтські війська, яких тепер в Афганістані є понад 100,000 постійно воюють протя афганського народу і безпощадно нищать його.

Сенат схвалив додатковий святочний день в честь М. Л. Кінґа

Вашінґтон. — Двадцять років після історичної промови негритянського активіста і проповідника Мартіна Лютера Кінґа у якій він підкреслював, що боротьба за громадянські права в ЗСА вступила на новий шлях, бо він має „візію", Сенат голосами 78 до 22 встановив додаткове федеральне свято, тобто вільний від праці день в його честь, який припадатиме у понеділок кожного третього тижня в місяці січні. М. Л. Кінґ є тепер другою особою, яка була відзначена в такий спосіб. Першим став перший президент ЗСА Джордж Вашінґтон.

Про це натякали деякі американські політичні діячі, не тільки опоненти до встановлення додаткового свята в Сенаті, яких очолював сен. Джессі Гелмс, вказуючи, що М. Кінґ був радикалом і свого часу навіть пов'язувався з марксистами й комуністами, мабуть для того, щоб скоріше осягнути свою „вимріяну" ціль, здобуття повних громадянських прав для негритян.

Це однак не мало жадного впливу на перебіг голосування в Сенаті, бо ліберальні конґресмени, головно ті, які стоять напередодні виборів, виголошували один за одним емоційні промови в користь цього законопроєкту. Атмосфера виборів значно допомогла у прийнятті законопроєкту, який напевно підпише, з таких же мотивів президент Роналд Реґен. Деякі спостерігачі звертають увагу, що світ, а головно ЗСА, довідаються правду за 35 років, коли стануть доступними засекречені аж на 50 років документи і дослідження життя і праці М. Кінґа. Про ці документи, не доступні сьогодні нікому, натякав також сам Президент, відповідаючи на замітку про симпатії Кінґа до комунізму.

Клівленд продовжує вшанування пам'яті жертв голоду

Клівленд, Огайо (Комітет ФКУ). Фонд Катедри Українознавства (ФКУ) при співпраці Церковного Комітету УПЦеркви св. Володимира та під патронатом Церковно-Громадського Комітету для вшанування пам'яті 50-их роковин жертв голоду в Україні, влаштовують жалобні імпрези.

Вшанування відбудеться в неділю, 30-го жовтня, в залі української православної церкви св. Володимира в год. 4-ій по полудні. З доповідями — по-англійськи виступить д-р Джеймс Мейс, а по-українськи д-р Роман Проціик, член Головної Екзекутиви ФКУ. Д-р Дж. Мейс під теперішню пору являється науковим співробітником УНІГУ, він дослідник злочину совєтів супроти України та готує документальну книжку про український голокост XX століття.

Вже в п'ятницю, 28-го жовтня, про український голокост д-р Мейс виступатиме по телебаченні та радіо і матиме зустріч з такими журналістами: Dorothy Fuldheim — ABC, Channel 5 commentator; Live on 5 — ABC Television, Channel 5; Cleveland AM — NBC Television, Channel 3; the 5:30 News — NBC Television, Channel 3; Mr. Thomas Vail, Editor-in-chief — The Plain Dealer; Mr. Joel Rose, The Joel Rose Show — WJW Radio.

В суботу, 29-го жовтня, д-р Мейс доповідатиме про голод в стейтовому університеті в Клівленді, а увечері того самого дня матиме зустріч з громадою Клівленду.

Підготовкою виступу д-ра Мейса перед американцями у телебаченні, радіо і пресі займається член ФКУ Леонід Олексюк.

ВИСТАВКА ПРАЦЬ Р. БАГАВТДИНА В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. — На протязі трьох днів, в п'ятницю, суботу й неділю, 4-6-го листопада ц.р., тут заходами 12-го Відділу Українського Золотого Хреста відбуватиметься в Домі Сеньйора, 2355 Захід Чикаґо авеню, виставка праць мистця Рема Багавтдина. Слово про мистця скаже Нюта Кузик. Відкриття виставки відбудеться в п'ятницю о год. 7:30 вечора. В суботу виставка буде відкрита від 10-ої рано до 9-ої вечора, а в неділю від 10-ої рано до 7-ої вечора. Виставлені речі можна буде закупити.

У СВІТІ

ОФІЦІЙНА СТАТИСТИКА польського уряду, опублікована в середу, 19-го жовтня, вказала на ще одну важку зиму для польських громадян. Зовнішня торгівля занепадає, промислове виробництво ледве животіє, а виробництво м'яса знову зменшилося. Одначе офіційне пресове агентство ПАП, підбадьорюючи зневірених людей, заявило, що врожаї були добрі, промисловість зростає і працює краще, як перед введенням військового стану 13-го грудня 1981 року.

АМЕРИКАНСЬКІ ЕКСПЕРТИ космічних польотів не згідні з повідомленнями з Лондону про те, що два совєтські космонавти приречені у своєму орбітальному кораблі Салют-7. Одначе, ці експерти сказали, що аналітики американської розвідки останнім часом повідомили про цілий ряд серйозних проблем на совєтському космічному кораблі. Повідомлення Бі-Бі-Сі в середу, 19-го жовтня, сказало, що: „Космонавти в дійсності летять без контролі в орбіті", і правдоподібно не мають можливості управляти кораблем і повернутися на землю у меншому кораблі „Союз". Але Академік Євгеній Табакаєв, совєтський спеціяліст космонавтики, заявив, що совєтським космонавтам не грозить ніяка небезпека і що вони скоро повернуться на землю. Як відомо, спроби випущення в орбіту двох совєтських космонавтів два тижні тому на допомогу Салютові-7, не вдалась.

ПРЕЗИДЕНТ БРАЗИЛИЇ Жоао Баптіста Фіґейредо скористав з надзвичайних уповноважень, щоб опанувати бурхливі виступи в уряді з питань зниження цін у країні. Дебати почалися напередодні запланованого голосування в конґресі відносно законодавства про заробітну платню. Ціль використання спеціяльних уповноважень покищо не ясна повністю, але у всякому випадку цей крок є зворотним пунктом у боротьбі військового режиму з велетенськими чужоземними боргами з одного боку, а з другого боку, зобов'язанням цього ж військового режиму підготувати шлях для переходу до цивільного правління країною.

ВІДВАЖНИЙ ВИДАВЕЦЬ ЖУРНАЛУ, який рискнув осудити військовий уряд Чіле у передовій статті минулого місяця, став новою жертвою диктатора Авґусто Піночета в його завзятій боротьбі з пресою. Видавець Хуан Пабльо Карденас був звільнений на поруки після трьох тижнів ув'язнення, але не звільнений від суду за „наклеп на генерала Піночета", за що можна потрапити на п'ять років у тюрму.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН, жартуючи з кореспондентами, заявив, що він ще перед 73-им роком життя, тобто перед 6-им лютого 1984 року, вирішить чи кандидуватиме на президента на другу каденцію, чи ні. Близькі співробітники Президента думають однак, що він офіційно проголосить свою кандидатуру під час свята Дня Подяки у другій половині листопада, або під час Різдва. Одним словом Президент дав до зрозуміння, щоб кореспонденти не докучали йому з цим питанням, бо у слушний час він покличе їх до себе. Р. Реґен вже раніше підкреслював, що передвиборча кампанія в ЗСА триває задовго і кандидати страшенно „вимучують" виборців. „Можливо тому, — заявив Президент, — у виборах чимраз менше людей ідуть до голосування".

У ВІВТОРОК, 8-ГО ЛИСТОПАДА, президент Роналд Реґен вибирається в довшу поїздку до країн Азії. Головними пунктами зупинки Президента будуть Японія і Південна Корея. 3-го жовтня Білий Дім зняв з пляну подорожі три іші азійські країни, а саме Індонезію, Таїлянд і Філіппіни. Р. Реґен і Перша Лейді та супроводжаючі їх особи й дорадники, прибудуть 9-го листопада до Токіо, 12-го листопада вже будуть в Сеулі, а 14-го повернуться до Вашінґтону. В листопаді відбуватимуться важливі дебати в Конґресі ЗСА і Президен хоче бути в тому часі в ЗСА.

ДЕЛЕҐАЦІЯ З'ЄДНАНИХ СТЕЙТІВ Америки в Об'єднаних Націях звернула увагу генеральному секретареві цієї міжнародної установи Хавіє Перезові де Куєярові і представникам держав, зокрема противникам Ізраїля, що ЗСА вийдуть з ОН і припинять всяку матеріяльну допомогу для них, якщо членські держави голосуватимуть за резолюцією Ірану, яку підтримують також деякі інші ісламські та арабські країни, щоб позбавити Ізраїль членства в тій установі, а якщо їм це не вдасться, то хоч в деяких комісіях ОН. Досі ЗСА покривали 25 відсотків всього бюджету ОН. Уряд ЗСА вплачував кожного року 393 мільйони долярів, а приблизно 200 мільйонів долярів ОН, а зглядно його агенції, отримували з приватних допомогових фондів.

НАДІЇ НА СПРАВЖНЕ ПОЛАГОДЖЕННЯ ливанської проблеми та замирення ворогуючих релігійних і політичних груп в цій роздертій вже роками країні знову майже погасли, як уряд президента Аміна Ґемаєля відклав у середу на невизначений час скликання підготовчої зустрічі провідників ворогуючих груп для вироблення порядку конференції замирення. Основною перешкодою для зустрічі є вибір відповідного безпечного місця проведення зустрічі. Не зважаючи на заяву минулого тижня спеціяльного посланця президента Роналда Реґена на Близький Схід Роберта МекФарлейна про те, що президент Ґемаєль був уже „на порозі нового Ливану", цей поріг виявився ілюзією.

У ПІВДЕННИХ СТЕЙТАХ Америки Джана Ґленна, одного з демократичних кандидатів на президента, очікуватимуть добрі і погані новини. Згідно із загальною опінією і деякими опитами переведеними дослідними інститутами, він перемагає там Волтера Мондейла у 10-ох південних стейтах і користується великою популярністю серед тамошнього населення. Поганою новиною для нього є те, що обидва передові демократи — Дж. Ґленн і В. Мондейл — навіть близько не досягають популярности президента Роналда Реґена.

СУДДЯ У САН ФРАНСІСКОК відмовився встановити грошеву поруку для обвинуваченого у шпіонажі в користь комуністичної Польщі Джеймса Д. Гарпера, який передав польській розвідці понад 100 різних плянів про модерні ракети ЗСА типу „Мінитмен", які, очевидно, попали в руки КҐБ і їх Москва напевно належно використала.

З ПОЖОВКЛИХ ЛИСТКІВ

ВЕЛИКИЙ ГОЛОД НА СТОРІНКАХ „СВОБОДИ"

МОСКОВСЬКИЙ УРЯД ПРИЗНАЄ ГОЛОД У РАДЯНЩИНІ

ДОМАГАЄТЬСЯ ВІД СЕЛЯНСТВА БІЛЬШЕ ЗБІЖЖА, ЩОБИ ПРИПИНИТИ ГОЛОД І ЗАПОБІГТИ ЙОМУ НА МАЙБУТНЄ

Субота, 29 липня 1933

Москва (СССР). — За підписом Молотова та Сталіна радянський уряд і Центральний Комітет Комуністичної партії видали до населення відозву, в котрій закликають селянство здавати в біжучому році для держави збіже на 6% більше ніж у минулому році. Тепер селянство має передати державі 22% свого врожаю, а також негайно повернути державі всі позички зерном, які йому були зроблені для засівів.

У відозві признається, що тепер панує в радянщині велика недостача збіжа й, щоб запобігти голодові в майбутньому, треба, щоб держава одержала від селянства значно більше збіжа, ніж у минулому році. Це перше непряме признання радянською владою голоду в Росії. Цікаво, що в 1920-1921 році від голоду терпіли переважно міста, а тепер терплять села. Радянська влада знову звертає свою увагу на виживлення міст і промислових районів, стараючись дістати від голодуючого селянства все, що їй пощастить.

ПРО УКРАЇНУ ЗАБУЛИ

Відень (Австрія). — Д-р Евальд Аменде видав відозву, як генеральний секретар комітету конгресу національних меншостей, з приводу голоду в Радянщині. Він закликає міжнародний Червоний Хрест створити міжнародний комітет допомоги голодному населенню в Донській області та на Поволжу, де населення голодує так, як воно голодувало в 1921 році.

У відозві говориться, що з акції допомоги голодним має бути виключена всяка політика й допомогова організація повинна працювати в контакті з радянським урядом. Про великий голод на Україні, що приводить населення до більшого поширення людоїдства, нічого у відозві не говориться.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Митрополит Мстислав і СКВУ

На сторінках „Свободи" (ч. 195 з 13-го жовтня) надруковано текст листа, що його Первоієрарх Української Православної Церкви в Америці, він же Митрополит Української Автокефальної Церкви в діяспорі, Мстислав, дістав від Президії Секретаріяту СКВУ за підписами його президента і генерального секретаря. Названі діячі у дуже ввічливій формі просять Владику „повернутися до співпраці з Секретаріятом і взяти участь у IV СКВУ". У тому листі не говориться виразно про причини, чому Митрополит Мстислав абсентувався на засіданнях Секретаріяту СКВУ від пленарної сесії у 1981 році, тільки дуже загальниково згадано про якийсь „конфлікт", який став причиною відсутности Владики. У супровідному листі митрополичої канцелярії, яка надіслала „Свободі" того листа, також виразно не названо, у чому саме полягає той конфлікт, а тільки заповіджено „подати згодом до загального відома (ще перед IV СКВУ) докладнішу інформацію в цій незвичайно важливій справі".

Найпершим законом демократії є те, що „нарід має право знати". І найпершим законом преси є саме давати народові потрібні інформації. Тому уважаємо за свій пресово-журналістичний обов'язок дати пояснювальний додаток до згаданого на вступі листа президента і генерального секретаря Секретаріяту СКВУ до Владики Мстислава.

Два члени президії Секретаріяту із середовища, яке від довшого часу веде незрозумілу громаді кампанію проти Владики Мстислава, підписалися своїми прізвищами під одним таким, для Владики Мстислава високообразливим газетним випадом. Президент Секретаріяту опинився у дуже незручній ситуації, але Митрополит УКЦеркви в Канаді Максим правильно висловився — як цитують його в тому надрукованому у „Свободі" листі, — що „без присутности в СКВУ" Вашого Блаженства немає повноти СКВУ. Бо Митрополит Мстислав не був тільки церемоніяльним учасником усіх трьох Світових Конґресів Вільних Українців, які відбулися в Ню Йорку й Торонто, але взяв там активну і найбільш конструктивну участь, ладнаючи своїм авторитетом за кулісами конфлікти, які поставали на тлі злощасної статутової постанови, що всі справи полагоджуються на базі „домовлення". Поставмо точку над „і": домовлення між ОУНм і ОУНб, наче би поза тими двома націоналістичними таборами не було української громади.

Ані Митрополит Максим у Канаді, ані Митрополит УКЦеркви в ЗСА Стефан, ані Митрополит Мстислав не належать до жадного з двох названих партійно-політичних таборів. Але всі вони — і інші теперішні Владики — є громадськими людьми. Замість радіти, що Господь дав українській громаді таких громадських Владик, одне „середовище" зробило собі наче „пунктом гонору" — вести проти високих духовників кампанію, зокрема та особливо проти Митрополита УПЦеркви в ЗСА Мстислава.

Митрополит Мстислав, колишній старшина Дійової Армії УНР, небіж Симона Петлюри, був від своїх студентських років активним у громадському житті. Відзначається подивугідним організаційним талантом. Його ініціятиві і його впертій енерґії завдячує своє постання церква — пам'ятник у Бавнд Бруку, тамошній Дім Культури із бібліотекою, музеєм та архівальним відділом, Духовна Семінарія для питомців УПЦеркви, цвинтар, який став вже своєрідним українським пантеоном, і видавництво, яке може похвалитися високовартісними духовними і світськими творами, виданими у власній друкарні у Ню Йорку. Немає людини у світі, тим паче людини активної, якій не можна би причепити якоїсь „латки", і нема ніякої іншої досконалої правди — поза Святим Письмом.

Але навіщо чіплятися і вести клеветницьку кампанію проти Владик, який глузд відмовляти Владикам права активної участи у громадському житті. Таке становище супроти Владик немудре, шкідливе народові і недоцільне просто тому, що згори засуджене на невдачу. Яку користь принесли авторам образливих для Владики Мстислава пресових випадів, коли на один його поклик тисячі громадян всіх віровизнань поспішили до Бавнд Бруку і кругло 20,000 осіб взяло участь в маніфестації у Вашінґтоні, що вшанувати пам'ять жертв Великого штучного голоду в Україні. Це була найкраща сатисфакція, яку міг дістати Владика Мстислав за ту його славетну ініціятиву. Очевидно, що після такого насправжнього „плебісциту" в якому громада висловила йому свою пошану і повне довір'я, Владика Мстислав не відмовиться від своєї дальшої активної участи в нарадах Секретаріяту СКВУ і в самому IV СКВУ, який — дав би Біг — відбувся гладко, гідно і достойно, так, як ота недавня величава Меморіяльна маніфестація у Вашінґтоні.

Іван Флис

НАШЕ ЗМАГАННЯ ЗА ПРАВОПОРЯДОК

II.

ДРУГА ЗУСТРІЧ

Друга зустріч в намаганні д-ра Лева Добрянського посередничати в наладнанні суперечностей між УККА і Комітетом за Правопорядок в УККА відбулася 16-го січня 1981 року.

Ольга Кузьмович була побажаним доповненням нашої групи для переговорів. Опозиційна група залишилася в попередньому складі.

Д-р Добрянський відкрив засідання, кажучи, що в результаті попередньої зустрічі для полагодження залишилася лише одна справа. Я не погоджувався з д-ром Добрянським. Було більше, ніж одна справа, в якій ми не погоджувалися. Ігнат Білинський негайно перестеріг усіх, щоб не входили в полеміку, бо це до нічого не доведе.

Я ствердив, що на попередній зустрічі мене просили подати докази на суцільне нехтування та ламання статуту УККА на XIII Конгресі. Я був готовий в тому часі прочитати такі докази.

Іван Олексин, президент Українського Братського Союзу, піддержав мою вимогу, пригадуючи д-рові Добрянському, що він погодився на відчитання такого звіту на цій зустрічі.

Д-р Добрянський на це мовчазно погодився. Мене запрошено прочитати список порушень статуту УККА, що його допустилися репрезентанти Визвольного Фронту на XIII Конґресі. Я відчитав його в українській мові.

БЕЗПРАВ'Я XIII КОНҐРЕСУ

Під час XIII Конґресу Українців Америки, що відбувся у Філядельфії в днях 10, 11 і 12-го жовтня 1980 року, як і під час підготови до нього та протягом того часу (як і в багатьох випадках до того часу), проведено акції та заіснували події, які своєю формою, своїм змістом та своєю цілеспрямованістю були виразним порушенням, а то й запереченням не тільки встановленого статутом і постановами та резолюціями Конґресів і Керівних Органів УККА його правопорядку, але й основних засад і цілей, на яких і для яких УККА був 40 років тому створений:

Приклади:

1. Назва. Перший Конґрес відбувся у Вашінґтоні в 1940 році під формальною назвою „Конґрес Американських Українців". Другий Конґрес проголошено і він відбувся у Філядельфії в 1944 році під формальною назвою „Конґрес Американців Українського Роду". Всі дальші Конґреси відбувалися під первісною назвою „Конґрес Американських Українців". Схвалювані тими Конґресами резолюції, привітання і подібне принципово починались ствердженням: „Ми американські громадяни українського роду..." У цьому контексті згадати б ще „Повні ствердження принципів політики УККА", що його схвалила, на пропозицію президента УККА проф. Лева Добрянського, тоді ще Рада Директорів УККА 20-го березня 1965 року в Ню Йорку, в якому перший принцип звучить: „УККА є всеціло американською установою із першим і головним завданням дбати про добробут і безпеку З'єднаних Держав Америки". Усе це було подиктоване також наявною істиною, що ми, як американські громадяни, уроджені і натуралізовані, можемо з незрівняно більшим успіхом допомагати нашому українському народові в його змаганнях до волі і державної незалежности, вимагаючи цього від **нашого** американського Уряду й здобуваючи для цього прихильність і підтримку всього також **нашого** американського народу, бувши одним із того „множества", що становлять американське „одне" (Е плюрібус унум).

Проте, на попередньому XII Конґресі, що відбувся в Ню Йорку в жовтні 1976 року, секретар УККА Ігнат Білинський запропонував, щоб Конґреси відбувалися під назвою „Конгреси Українців у ЗСА", але Конгрес, після дискусії, схвалив формальну назву — як це включено до статуту УККА: (Розділ IV): „Конвенція всіх членів УККА відбувається під назвою КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ (підкреслення в оригіналі)..."

Тепер, у першому повідомленні Екзекутиви УККА (датованому 23-го квітня 1980 року) уже подано: „XIII Конгрес УКРАЇНЦІВ В АМЕРИЦІ відбудеться..." Помилка? Куди там. Офіціяльна звітно-конґресова книжка так і називається (на обкладинці і внутрішній заголовній сторінці): XIII КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ У ЗСА. Значить, відбувся якийсь інший конгрес, а не передбачений і встановлений статутом КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ АМЕРИКИ.

2. „Контроля з віддалі". Свідомість і цілеспрямованість накидування Конґресові не-статутової назви потверджує додатково коментар Ігната Білинського, обраного „XIII Конгресом Українців у ЗСА" екзекутивного віцепрезидента УККА, під заголовком „На грані громадської безвідповідальности", надрукований у „Віснику ООЧСУ" та поширюваний членами Визвольного Фронту також окремою відбиткою. У цій статті І. Білинський корис-

(Продовження на ст. 3)

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про політику і партійництво

Коли тепер всюди згадували, що саме минуло п'ять років від часу як на папському престолі засів Папа Іван Павло II, то не обійшлося без аналізи його вчинків, особливо з приводу його відношення до Польщі та підкреслювання скрізь свого польського походження. Характеристичним є те, що Папа Іван Павло II виявився добрим політиком, але не є політиканом.

Тут не будемо ще раз ствердживати, скільки і як вміло зумів Папа досі показати свій польський патріотизм і як ми можемо заздрити його полякам, бо це речі загальновідомі.

Ми радше у зв'язку з цим хочемо зупинитися на явищі, як невірно уживаємо ми тепер таких окреслень, як політика, політиканство, та як їх вимішується в характеристиці наших обставин.

Коли заглянемо до наших словників, то в усіх находимо більш-менш ту саму дефініцію на ці три слова. Політика — це державні чи суспільні справи даної держави чи народу; політикантство — це демагогія і безпринципне лявірування; партія — це, як вже саме слово вияснює, — це частина, вітка, група людей однакових політичних поглядів; а під словом партійництво розуміємо, що людина притримується поглядів групи, до якої вона належить.

На жаль, дуже часто в нашій спільноті у вільному світі ці поняття перемішують. Мова про політику, а думається про партійництво, говориться про партійництво, а на думці політикантство.

З якою полегшою тепер частина нашої громади кидає ствердженням, що „до політики не хочемо мішатися", або „наша організація не є політичною", або „залишім політику бандерівцям, мельниківцям чи іншим „...івцям". На ділі, однак, ідеться про приналежність до наших політичних партій, які розколюються на щораз менші частини.

І коли наші громадяни тепер часто засуджують „партійництво", вони думають про політиканство.

Як лише трішки застановитися над цим питанням, то, здається, у нікого не буде сумніву, що кожний українець у вільному світі займається політикою вже тим самим, що визнає себе українцем, бажає вільної української держави та працює для пропаґування наших стремлінь серед неукраїнців. Тож нічого не допоможе нікому з нас відпекуватися якомога від „політики" і підкреслювати, що „моя хата скраю", як це не один робить.

Наші люди часто зневажливо прищіплюють своїм знайомим прикметник „партійництва", а думають про політикантство. Сама приналежність до однієї чи іншої групи-партії — це приділення себе до крила однодумців і не мусить в ніякому випадку бути однозначне з демагогією чи безпринципним лявіруванням, яке виявляють лише деякі члени наших партійних угрупувань.

Одним словом, треба бути таки більше обережним у тому, що говоримо та пишемо, раз назавжди з'ясувавши собі, що „займатися політикою" — це не гріх і не причина поділу нашої громади, бо в більшій чи меншій мірі робимо ми це всі, вільнодумні українці — тільки кожний на свій лад.

О-КА

Іван Боднарук

ЗА МАЙБУТНЄ НАШОЇ КНИЖКИ І ПРЕСИ

Українське громадянство на нових поселеннях, хоч дорожить дітьми і дбає про збереження молодого покоління при собі, замало цінить ролю друкованого слова й забуває, що без нього взагалі неможливо опанувати в достатній мірі знання рідної мови. Книжка, газета й журнал, то прояв нашого духа, то наш великий скарб і наша культура.

Велику силу має друковане слово. Воно рішає часто про мир і війну, зміняє державні уряди, від нього залежить інколи доля одиниць і народів. Наполеон сказав: „Є п'ять частин світу, але шостою і найважливішою є преса". Роля книжки у вихованні молодого покоління — величезна. Книжка дає дитині не тільки корисну розвагу, але й розвиває її думання, її уяву, вчить панувати над її почуваннями й орієнтуватися у різних ситуаціях, допомагає кристалізувати ідеали, які молодий читач ставить собі часто як зразок до наслідування, деколи навіть несвідомо. Німецький філософ Геґель твердить, що сила книжки й преси міцніша від гармат.

Українська книжка і преса мають право ставити домагання до українського загалу. Але з великим жалем мусимо ствердити, що українські письменники за зароблені виснажливою працею у фабриці й коштом свого здоров'я гроші пишуть, друкують і видають книжки, а читачів і покупців не мають. Забуває наше громадянство, що зацікавлення книжкою і моральна й матеріяльна підтримка для українського друкованого слова нашою спільнотою є загальним національним обов'язком хоч би тому, що українське друковане слово, книжка й кожний мистецький твір нашого духа підбадьорюють також наших братів у поневоленій Україні. А тим часом жорстока дійсність показує, що книжка не має в нас попиту. Тиражі наших книжок смішно малі — від п'ятсот до двох тисяч примірників. Чи ж можна дивуватися, що на покриття коштів їхнього друку треба встановляти далеко більшу ціну, ніж коштують американські книжки. А все ж наші люди постійно нарікають, що українські книжки занадто дорогі!

Зокрема це відноситься до української дитячої літератури. Коли ж нам залежить на тому, щоб ми залишилися тим, чим ми є, якщо хочемо втриматися серед народів світу, а не стати погноєм для розросту інших народів, якщо хочемо не тільки вдержати нашу культуру на дотеперішньому рівні, але її розвивати так, як це роблять інші народи, мусимо дати нашим дітям українську дитячу книжку, відповідну до їх віку. Дитяча книжка може куди переконливіше промовити до дитини, ніж це часто можуть зробити батьки, чи виховники. Така книжка є в стані змалювати в дитячій уяві яскравими кольорами нашу рідну землю, її красу, минуле та людей, що прислужилися нашій минувшині. Рідна дитяча книжка може краще змалювати також наше майбутнє та загріти молодого читача до наполегливої праці над собою для добра свого рідного народу. Сказав бо І. Багряний у вірші „Рідна мова":

Перейшов усі світи я:
Прекрасних мов багато!
Але першою, як мати,
Серед мов одна лиш ти є!

Не менше трагічною є доля і нашої преси, яка втішається великою силою в сьогоднішньому світі. Ґете сказав, що 90 відсотків людей реґулює свою поведінку людською опінією, а не власною второпністю чи ініціятивою. Сьогодні місце цієї „людської опінії" займає преса, яка своїм впливом керує частинно ініціятивою навіть великих людей. Преса — це наймогутніша трибуна світу. До неї кожний прислухається, починаючи від голів держав і міністрів, а кінчаючи робітниками, письменниками й артистами. Преса має величезний вплив на все життя, на політику, мистецтво, літературу, Церкву і торгівлю. Без преси не може обійтися не тільки кожний громадянин, але й новітня нація: преса є віддзеркаленням її думок і настроїв, преса є водночас інтерпретаторкою найважливіших подій у краю і в широкому світі. Часописи, видавані установами й організаціями, є речниками ідей, світогляду й цілей даних установ, як теж дзеркалом їхньої дії. Сьогодні преса стала оком і вухом, яким суспільства сприймають події. Тим самим журналісти є великою силою нашої цивілізації. Вони не лише подають нам факти, не лише говорять про щоденні події з життя світу, але й інтерпретують їх, відповідно насвітлюють, подають свої коментарі, критику, творять опінію і оцінку осіб, подій і напрямків. Усе те щоденно споживає читач, для якого щоденна газета стала вже конечною стравою.

Але вплив і значення часописів залежить від кіль-

(Закінчення на ст. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ХТО ВИНЕН?

Перебуваючи поза межами України, нашим завданням було, є і буде плекати українську культурну спадщину і пропагувати її серед нашого підростаючого покоління, серед американців та інших національностей. Ми свідомі того, що нам доводиться тяжко перед світом показувати, що ми є повноцінна нація, що ми домагаємося нам належних прав і боремося за самостійність нашої батьківщини. Ми свідомі також того, що ми мусимо підготовити нашу молодь, яка займе наші місця і продовжить боротьбу за ідеали нашої батьківщини. Тому ми намагаємося розбудовувати школи українознавства, молодечі клюби, мистецькі групи такі, як танцювальні — народні та балетні, музичні, українські хори, артистичні та малярські студії і т. п.

Українська молодь часто на міжнародних фестивалях одержувала перші місця з нагородами і тим самим здобувала признання нашій українській культурі. Чи ж не горді ми були, коли під час танків нашої молоді тисячі присутніх обдаровували їх гучними оплесками і викликали повторити танець. Серед мистецьких танцювальних груп передовим є ансамбль нашої відомої балерини Роми Прийми-Богачевської, яка підготовила сотні молодих танцюристів. І не раз ми захоплювалися її мистецтвом і хореографією танку. Тож не можна повірити, що після 20-ти років славного існування цієї Балетної школи, оця школа примусово мусіла б піти до ліквідації... Це може статися тому, що українські установи і організації в Ню Йорку, на превеликий жаль, відмовили піднаймити залю для Балетної школи Роми Прийми Богачевської. На кожному кроці ми повторюємо, що ми „губимо молодь", що наша „молодь іде в чуже середовище", що ми „мусимо сприяти і допомагати молодечим організаціям і мистецьким групам, щоб вони розвивалися", — а що показує дійсність?

Чому ж українські установи в Ню Йорку безсердечно відмовили приміщення Балетній школі Роми Прийми Богачевської після 20-літнього існування цієї школи? І чи не почуватимуть вони себе винними, коли ця Балетна школа злік відується? Чи не подумали вони, що та молодь, яка протягом років була одною молодечою родиною — розійдеться? Хто ж тут буде винен?

Н. А.

Рівергед, Лонг Айленд, Н. Й.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ СТАНИЦІ І УД УНА

Ню Йорк, Н. Й. — В п'ятницю, 18-го листопада ц.р., о год.л 6:30 вечора, тут в Українському Народному Домі, при Другій авеню, (власна домівка, кімната ч. 31) відбудуться звичайні Загальні збори братства кол. Вояків І УД УНА — Станиці Ню Йорк. Управа Станиці пригадує, що всі члени зобов'язані прийти на Збори, які відбудуться одну годину пізніше, без огляду на кількість членів.

Богдан Остап'юк

БУЛЬБОПЕЧЕННЯ НАД ТИХИМ СЕРЕТОМ

(Присвячую сл.п. мгрові права Петрові Вацикові, колишньому моєму сусідові і приятелеві).

Після гарячого подільського літа та закінчення жнив пустіли тернопільські поля. Ще де-не-де залишилися копи пізньої гречки, вики, (мішанки) або кінського зуба (пашної кукурудзи). На стернях і толоках паслася худоба, а на підміських полях зеленіла городина, у якій ласували зайці.

Зближалася золота осінь, що своїми золото-багряними кольорами малювала листя дерев в гаях, садах та над берегами Серету. Зелене картоплиння на полях почало в'янути, а після ранніх приморозків всихало. Настав час копання картоплі. Літо все ще не хотіло уступати перед осінню і ще раз вернулося, вкриваючи поля мережею срібного павутиння. Прийшов час „бабиного літа"...

Під час копання картоплі вибиралася наша молодь і старші прогулянками під неділі і свята на поля пекти картоплю. Майстром у підготові та бульбопеченні був сл. п. Петро Вацик. До цього діла приготовлявся він вже напередодні. Звичайно в суботу або перед святом брав він на віз в'язку соломи, рискаль і великий горнець, поливаний унутрі, в якому могло міститись около 20 фунтів картоплі. Найчастіше вибирав поля на „Бакаїсі", (ця назва полів походить від імени татарського вождя Бакая, який згинув на цих полях від гарматної кулі оборонців Тернополя), які були в Берегах Великих, недалеко холодних джерел Серету.

Приїхавши на поле, на своє, або свояків, чи добрих приятелів, вибирав найкраще, найрівніше місце, загладжував та приплескував його рискалем. Після цього накопав та вимив у недалекому Сереті повний „печух" (оцей вищезгаданий горнець) „бараболь" (у нас на Поділлі називали картоплю бараболею). Горнець накрив зверху скрутнем соломи і перевернув його догори дном на приготованому місці печення. „Печух" обклав довкола соломою, а зверху накрив сухим картопляним бадиллям. В добавку назбирав ще дві-три купи сухого бадилля, щоб було готове під руками наступного дня. Таким чином все було заздалегідь готове, залишалося лише розпалити вогонь.

Наступного дня, після полудня, мандрувало ціле товариство прогулянкою на місце бульбопечення. Дехто забрав зі собою кусок масла, кілька квашених огірків і трохи солі. Коли товариство прибуло на місце, в повітрі почав підійматися стовп зеленкаво-брунатного диму — це був знак, що картопля почала пектися. Петро доглядав вогню, він був, так би мовити, головним кочегаром, який докладав сухого картопляного бадилля, обертав печух та нагортав довколо нього жару. У жар кинено додатково ще кілька картопель, щоб був запас в разі потреби... Дожидаючи печеної картоплі, хлопці та дівчата жартували та співали пісні. Оподалік доріжкою в Берегах проходжувалась молодь і старші, а любителі водного спорту плавали човнами по Сереті.

Прийшов час перевірити чи картопля вже спечена. Досвідчений у цьому ділі Петро, хлюпнув кілька крапель води на дно „печуха". Якщо краплі води негайно зникали, — то це був знак, що картопля готова. Тоді з допомогою рискаля, який тримав в одній руці і дрючком, який тримав у другій руці, Петро одним вправним рухом обертав „печух" дном наділ. Після цього, як була усунена решта обгорілого скрутля соломи, бухала пара, яка своїм специфічним запахом, свіжої печеної картоплі подражнювала... ніздря товариства. Показалися потріскані від гарячі жовті, сині, червоні, ріпаті „шампіони", рогалики та іншого кольору та виду картоплі. Почався справжній пир. Хто, хоч раз в житті, мав змогу їсти свіжу в полі печену картоплю, той ніколи не забуде її особливого смаку. Її не могла заступити найвибагливіше приготована печеня...

Велике осіннє сонце, ховаючись за обрії Петриківського лісу, кидало на прощання останні промені на плесо води у Сереті. Ще хвилина-мить і воно зовсім зникло з горизонту, залишаючи червоно-рожеві фіолети. Смеркалося. На сході сходив місяць, романтичний володар ночі. Вечірню тишу ворушив гомін пісні товариства, яке поверталося з бульбопечення.

• • •

Багато бурхливих, жахливих років проминуло з цього часу, коли пекли ми картоплі на своїх рідних полях. Давно немає вже цих гарних, врожайних полів. Їх забрали нові хазяї-зайди до колгоспу, або збудували на них фабрики-заводи. Немає в живих Петра, який не лише був майстром у бульбопеченні, але в нього була весела життєрадісна вдача, любив товариство і вмів його забавити. Він був теж великим приятелем природи. Після своїх професійних зайнять працював у саді і квітнику. Завжди приносив перші квіти з наших Гаїв Великих, полів та Берегів. Немає в живих багатьох приятелів, товаришів, колишніх учасників прогулянок. А тих, хто залишився в живих, розкинула доля неначе вихор листя, по широкому світі. Залишились незабутні спогади, які блукають у верховіттях трепет-осокорів та топіль. Вони пригадують нам радісні, безжурні хвилини у час золотої осені, які ми провели колись на бульбопеченні над далеким, тихим Серетом.

НАШЕ ЗМАГАННЯ ЗА ПРАВОПОРЯДОК

(Закінчення зі ст. 2)

тується тільк" не-статутовою назвою „Конгресу Українців в ЗСА" і виразно пише про участь у тому Конгресі делегатів від „організацій Українського Визвольного Фронту". Відомо, що Український Визвольний Фронт не є заінкорпорованою американською організацією та має свій осідок поза Америкою. Опанування УККА організаціями, що є в Америці експонентами легально „чужого" для Америки центру, було б суцільним запереченням статуту УККА і перетворювало б його законно у „чуже агентство" із законною вимогою так зареєструватись у Департаменті справедливости. Для порядку додамо, що таке „агентство" саме по собі не означає нічого злого і воно може бути навіть дуже корисне і для самої Америки, але у випадку УККА воно не відповідає його статутові.

3. Резолюція в справі „політичної концепції" ген. Петра Григоренка, запропонована І. Білинським і схвалена Крайовою Радою УККА 15-го грудня 1980 року, усім: своєю формою і своїм змістом, як і процедурою її запропонування і схвалення, є суцільним порушенням і запереченням статуту УККА та його правопорядку, як також повним потвердженням сказаного про назву Конгресу і про „контролю з віддалі".

4. Підготова до Конгресу. Факти потверджують, що очолюваний І. Білинським Комітет підготови до Конгресу вів цю підготову пляново і послідовно виключно з одною метою: опанування УККА Визвольним Фронтом, допускаючись при цьому яскравих порушень статуту і встановленого правопорядку. Згадати б тільки:

— Пофальшування репрезентативного складу Номінаційної комісії.

— Беззаконня в нарадах і пропозиціях Комісії публікацій.

— Повне знехтування встановленої практики з Резолюційною комісією та підготовою проєкту резолюцій. Підготовна Резолюційна комісія не відбула ані одного засідання і жадного проєкту резолюцій не приготовила.

5. Делегати, їх зголошення і кваліфікації. У першому повідомленні Екзекутиви УККА про „XIII Конгрес Українців у ЗСА" визначено реченець вибору і зголошення делегатів до 15-го вересня 1980 року. Говорено, що опісля Екзекутива УККА цей реченець продовжила до кінця вересня. Нам не відоме будь-яке публічне повідомлення в цій справі. Натомість нам відомі імена ряду „делегатів", яких ніхто ніколи не вибирав, які не мали жадних встановлених статутом кваліфікацій, які самі зголосились і зареєструвались уже під час самого Конгресу та одержали всі повновласті делегата і брали активну участь у Конгресі, включно з голосуванням. Ясно, що вистачає завірення одного такого „делегата" для уневажнення цілого Конгресу та його постанов.

6. Конгрес. Як підготова до Конгресу, так і цілий Конгрес і його перебіг був суцільним порушенням правопорядку, починаючи від схвалення Правильника. Звіт Номінаційної комісії із знехтуванням статуту щодо кількости членів Екзекутиви та способом і цілеспрямуванням скасування домовленої ротаційної системи у виконуванні обов'язків екзекутивного віцепрезидента УККА були вже тільки цією останньою краплиною, що перебрала міру та заставила представників практично всіх тих крайових організацій і установ, які не є в системі „контрольованого з віддалі" Визвольного Фронту, вийти з Конгресу, або запротестувати проти його ведення і рішень.

— . —

До цього відчитаного я ще багато дечого додав, але коли я говорю, то рівночасно не можу писати. Отже з того, що я тоді говорив, я не поробив записок.

Коли я скінчив свій звіт, написаний і говорений, І. Білинський зареагував так, якби його хто окропом облив. Він сказав: „Я не сподівався, що допуститься до розладу справ аж до такого низького рівня. Це обидне для представників УККА, і якщо опозиція буде так продовжувати, то я відмовляюся від будь-якої дальшої дискусії". Його зокрема обурила і розлютила моя завага про те, чи теперішній УККА є організацією американських українців, чи українців в Америці, себто українців, які тільки живуть в Америці. Він заявив, що всі ці справи, які я видвигнув, є „неважливі" і „несуттєві". Він очікував, що ми дебатуватимемо над будучністю, а не над такими „несуттєвими" справами, як ті, що їх я вичислив.

Якщо І. Білинський думав, що йому пощастило збентежити мене, то він помилився. „Я напевно роблю щось правильно, якщо він в той спосіб реагує", — подумав я собі.

Аскольд Лозинський, побачивши, що І. Білинський потребує допомоги, поспішив йому на рятунок. Він заявив, що відступлення від ротаційної системи виглядає на центральну проблему під цю пору. Він спитав, чому я не придержуюся домовлення на нашій першій зустрічі відносно припинення полеміки в пресі під час наших переговорів. Я відповів, що вістку про нашу першу зустріч надруковано щойно тоді, як в „Америці", українському щоденнику, що його видає Союз Українців Католиків „Провидіння", була надрукована стаття І. Білинського, в якій він твердив, що на першій нашій зустрічі вже майже прийшло до порозуміння. Стаття у „Свободі" була надрукована, щоб поінформувати читачів правдиво про ту зустріч та про працю Комітету за Правопорядок.

Ігнат Білинський повідомив, що він не входитиме в розмови з будь-яким „комітетом", а тільки з колишніми членами УККА. Д-р Добрянський і В. Мазур погоджувалися з ним. Тоді я пригадав д-рові Добрянському, що це він перший запросив на зустріч з Комітетом за Правопорядок на початку наших розмов. Дальші розмови виявили, що д-р Добрянський, мовляв, ніколи не одержав запрошення від Комітету за Правопорядок і ніколи нічого не чув про існування такого комітету.

Іван Олексин потвердив наше становище. Ми становимо Комітет, який репрезентує 27 організацій, що вийшли з XIII Конгресу.

Д-р Добрянський обстоював, що фактом залишається, що опозиція не вчинила досить під час підготови до XIII Конгресу та не вислала на Конгрес досить делегатів. Тому треба респектувати „демократичну більшість". Він обвинувачував опозицію в нещирості і в тому, що вона не виявляє бажання до компромісу. Але він не додав, що речники Визвольного Фронту відмовилися навіть слухати нещиростей опозиції.

Ігнат Білинський також долучився і заявив, що він обговорював усі аргументи, що їх видвигнула опозиція. А. Лозинський радив, щоб опозиція позбулася своєї ненависти до бандерівців.

Богдан Тодорів і д-р Добрянський віддали деяку увагу справі привернення ротаційної системи для братських союзів. Д-р Добрянський повторив видвигнену Визвольним Фронтом на XIII Конгресі пропозицію, щоб ротаційну систему оперти на двох роках для І. Білинського і двох роках для братських союзів. Це вже раніше кілька разів відкидали Український Народний Союз і Український Братський Союз на тій підставі, що політична партія не належить до ротаційної системи, і союзи були впевнені, що на черговому Конгресі політична партія проковтнула б уже всі чотири роки ротаційної системи коштом братських союзів.

Іванна Рожанковська, голова Союзу Українок Америки, забрала тоді слово в імені очолюваної нею організації, яка має членів різних політичних переконань і релігійних віровизнань. „УККА, бувши центральною організацією, не повинен займати становища в будь-яких суперечних політичних справах", — казала вона.

Тоді І. Білинський заявив, що опозиція все ще обстоює свої чотири пункти. Він (говорячи в імені УККА) відкинув три пункти як неможливі до прийняття. Четверту точку можна обговорювати. Але він не сказав котру.

Тоді я, говорячи в імені Комітету за Правопорядок, заявив, що коли теперішній УККА не погоджується на жадну із наших передумов для порозуміння, то на цій зустрічі вже не залишається нічого до говорення чи до роботи.

Ігнат Білинський завважив, що це вперше в його пам'яті братські союзи виявили стільки турботи за інших. Це боліло, але ані я, ані І. Олексин не відповіли на цю зневагу.

Дехто по обох боках встав, щоб вийти, але Б. Тодорів обстоював, щоб ми продовжували розмову: „Як довго ми сидимо і обговорюємо наші труднощі, ми напевно дійдемо до якоїсь розв'язки", — казав він.

Була вже пізня година. Д-р Добрянський заявив, що розмови закінчилися. „Екзекутива УККА продовжуватиме свою працю і двері для замирення в громаді завжди відкриті", — сказав він.

Що він думав, що розмови закінчено і він не скличе ще одної такої зустрічі? Чи думав він, що тільки цю сесію закінчено? Ми вийшли дещо розчаровані тим, що речники Визвольного Фронту були такі непоступливі.

Я ніколи не довідався, чи д-р Добрянський думав скликати ще одну сесію в цих розмовах. 3-го лютого 1981 року мені приключився параліч („удар"). Володимир Сохан, наш секретар, поїхав зі мною амбулянсом до Медичного центру в Джерзі Ситі, де я перебув чотири тижні. Звідтіля мене перевезено до Інституту Кеслера для видужання (Kressler Institute for Rehabilitation) у Вест Оранджі, Н. Дж., де я перебув дальших шість тижнів.

Але бодай одне можна сказати про перебування такий довгий час у лікарні: ви цілком певно маєте багато часу думати. Думати і передумати справи, що їх ви вважаєте за важливі у вашому житті. Це я й робив.

(В кінці наступного тижня появиться друга частина цього звіту: Старання СКВУ привести до замирення і його невдача).

Т. Шумилович виставляв свої праці в Римі

Рим, Італія. — Нюйоркська газета „Мирі Гилл Нюз" у жовтневому числі помістила обширну і прихильну інформацію своїх двох римських кореспондентів Розанни і Ернеста Гоферів з виставки образів і графіки Тараса Шумиловича у приміщеннях Українського Католицького Університету в липні цього року.

Виставка включала давніші образи і графічні зображення дерев'яної архітектури церков в Україні, „країни його народження", — пишуть згадані кореспонденти. Отець д-р Іван Музичка з признанням висловився про виставку, яку між іншими оглянули Блаженніший Патріярх Йосиф Сліпий, архиєпископ-коадьютор Мирослав Любачівський та багато студентів, які саме тоді виповнили приміщення університету, щоб відбути курс з українистики.

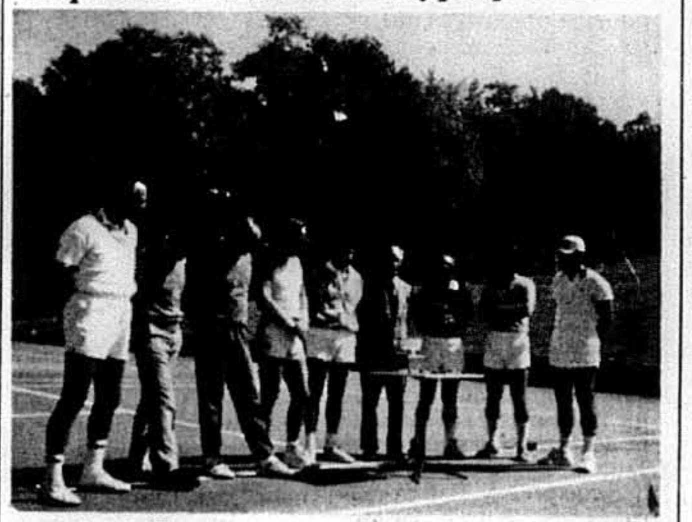
„Кожний подивляв і любувався цією виставкою американця в Італії", — пишуть Гофери у своїй інформації. Т. Шумилович і його дружина Ірина особисто показували і пояснювали Патріярхові Йосифові поодинокі образи, Блаженніший давав свою оцінку і з цього приводу розвинулась корисна виміна думок. Артист подарував певну кількість своїх праць для Патріяршої палати при Соборі св. Софії. Виставка була насолодою для української хоч невеликої, але живої громади в Італії і студентів при УКУ.

Влаштовують виставку рисунків і графіки П. Андрусева

Клівленд, Огайо. — Заходом 12-го Відділу СУА тут відбудеться виставка рисунків та графіки визначного мистця, св. п. Петра Андрусева, маляра на історичні теми з козацької та княжої епох України.

В п'ятницю, 28-го жовтня відбудеться відкриття з програмою: слово про мистця і його графіку та показ прозірок з олійних картин. Виставка буде відкрита також в суботу, 29-го жовтня, від год. 12-ої до 6-ої по полудні та в неділю 30-го жовтня, від 9-ої вранці до 2-ої по полудні в домівці СУА Астродом Св. Йосафата, при 5720 Стейт Рд., Парма.

Перший тенісовий турнір УПС

Група учасників турніру перед врученням нагород.

Союзівка. (І. Г.) — В суботу і неділю 24-го і 25-го вересня ц.р. тут відбувся перший тенісовий турнір у подвійній грі молодших (30-44 років) та старших (45 років і вище) сеньйорів-пластунів.

10-ий Курінь УСП „Чорноморці" в цей спосіб хоче вшанувати св. п. пл. сен. Ярослава Лучканя, „ЧМ", який згинув трагічною смертю 10 років тому. В його імені названо перехідну чашу переможців кожнорічних змагань.

Ініціятором, організатором та провідником змагань був пл. сен. Олесь Попович. Крім „Чорноморців" участь в цім турнірі УПС взяли представники таких куренів: „Червона Калина", „Бурлаки", „Орликівці" та „Лісові Чорти". Хоч змагання були дуже завзяті, атмосфера була дружня та пластова.

Перше місце та перехідну чашу здобула пара О. Попович — Ю. Попель; друге місце — Р. Мілянич — Т. Юрчук; третє місце — Ю. Грабець — Б. Копистянський; четверте місце — А. Гадзевич — Ю. Тарасюк.

В групі старших сеньйорів (45 років і більше) участь в змаганнях брали І. Сохан, „ЧК" та пл. сен. І. Гайда, „ЧМ".

Батько покійного Славка пл. сен. Володимир Лучкань, вручаючи перехідну чашу першунам, сказав коротке і зворушливе слово до змагунів.

Від КПС та КПРади привітав змагунів та заохотив до продовження цієї традиції І. Сохан, голова КПРади. На другий рік вже заплянoвано відбути тенісовий турнір, запрошуючи теж батьків пластової молоді, об'єднаних в Пластприяті.

Відділ УЛТПА в Іллиной вшанував св. п. проф. Маріяна Панчишина

У неділю, 9-го жовтня ц.р., припала 40-літня сумна річниця передчасної смерти проф. д-ра Маріяна Панчишина.

Проф. Панчишин записався в історії української медицини золотими буквами. Був він не лише надзвичайним лікарем, але й організатором медичного факультету, а згодом деканом і ректором Українського Тайного Університету у Львові в 1920-25 роках, як теж організатором Українського Гігієнічного Товариства та будівничим Українського шпиталю ім. митрополита Андрея Шептицького у Львові. Був він також довголітнім головою Українського Лікарського Товариства та співредактором „Лікарського Вісника" у Львові.

Завдяки діяльності проф. Панчишина збільшилися лікарські кадри в Україні, як теж і на еміграції.

Тепер маємо третє покоління українських лікарів, що займають високі пости в науковій і практичній медицині. До них належить д-р Євген Ковальський (син св. п. д-ра Романа Ковальського), що закінчив тут, в Америці, спеціялізацію й тепер займає пост голови компюторизованої томографії в ст. Елизабет шпиталі.

На цих святочних сходинах у пам'ять проф. Панчишина, які відбулися 9-го жовтня в Джіонаті ресторані, голова Іллінойського відділу УЛТПА д-р Юрій Грицеляк пригадав коротко про великі заслуги проф. Панчишина та попросив присутніх однохвилинною мовчанкою вшанувати покійного професора, а д-р Є. Ковальський дав науковий і цікавий доклад про компюторизовану томографію хребта. Ці святочні сходини почалися спільним обідом, на якому була подвійна кількість молодих лікарів.

З перспективи 40 років бачимо краще, як багато дав для нас проф. Панчишин, бо дотепер ми збираємо плоди його трудолюбивого життя — збільшення українських лікарських та наукових кадрів на поселеннях.

У понеділок, 10-го жовтня, в соборі свв. Володимира і Ольги о. митрат Маріян Бутринський при асисті о. Петра Галадзи і о. Мирона Панчука відправив Службу Божу з Панахидою за душу покійного проф. Панчишина

Д-р Павло Пундій

World Congress of Free Ukrainians
Attn: Presidium
Gentelmen:

We hereby inform the WCFU that the United Ukrainian American Organizations of Miami, Fla., does not recognize the present leadership of the UCCA as its representative within the WCFU or any other forum.

Instead, the United Ukrainian American Organizations of Miami considers the Ukrainian American Coordinating Council as its representative.

The United Ukrainian American Organizations consists of the following recognized groups: Ukrainian American Club of Miami, Ukrainian Dancers of Miami, Ukrainian Senior Society im Miami, Ukrainian National Association (Br. 368), St. Nicholas Ukrainian Orthodox Church, Miami, Assumption BVM Ukrainian Catholic Churc, Miami, Ukrainian National Women's League (Br. 17), Miami, Ukrainian American Credit Union.

Respectfully submitted
Taras Maksymowich,
President

До
Світлої Президії
Світового Конгресу Вільних Українців
в Торонто, Канада.

Світла Президіє!

Від XIII Конгресу Українців Америки УККА перестав бути репрезентантом української громади в ЗСА. Всі намагання Комітету за Правопорядок в УККА привернути правопорядок в УККА не зустріли доброї волі і не мали успіху і тому члени Комітету за Правопорядок в УККА оформили Українську Американську Координаційну Раду (УАКР) із завданням створити відповідну центральну репрезентацію.

Беручи це до уваги, ми уважаємо нашу організацію Відділом УАКР і підтримуємо просьбу УАКР, щоб її прийняти в члени СКВУ.

З правдивою пошаною
за Управу Відділу УАКР

О. Труш, голова
Л. Коленський
секретар

Св. п. В. Підлісний

Св. п. Валентин Підлісний

Ділимося сумною вісткою в 40-ий день смерти, що довголітній парафіянин Валентин Підлісний відійшов у вічність 15-го вересня 1983 року. Залишив в смутку дружину Зіну, дочку Аллу, сина Юрія, невістку Лінден Джін та двох внучок, Алісин Марі, Лідію Сузанну і приятелів з парафії св. Миколая в Рочестері, Н. Й.

У неділю, 23-го жовтня, після Служби Божої відправиться Панахида і буде поминальний обід по св. п. В. Підлісному.

Після закінчення Другої світової війни 1945 року В. Підлісний перебував у Німеччинні, потім іміґрував до Англії, Бразилії та ЗСА. Був активний і працював все своє життя для добра Української Автокефальної Православної Церкви соборноправної, відродженої в 1921 році митрополитом Василем Липківським. При організаційній допомозі В. Підлісного був заснований при нашій церкві св. Миколая 89-ий Відділ УНСоюзу, в якому він був касиром та дбав про зріст нашого Відділу.

Довгі роки був прихильником Державного Центру Української Народньої Республіки, він мріяв і надіявся, що в скорому часі буде самостійна незалежна українська держава.

Смерть його передчасна залишила болючий спогад в серцях його друзів.

Павло Прокопенко

НОВІ МІСЦЯ З ДІОКСИНОМ знайшли стейтові власті і речники охорони довкілля біля Нюарку, Н.Дж., і в деяких родах риби зловленої в Пассейк річці, особливо у недалекій віддалі від компанії Даймонд Алкалай, яка правдоподібно, випускає в ріку отруйні речовини. Діоксин було перший раз знайдено на ґрунтах компанії ще в червні ц.р. Губернатор Томас Кейн в середу, 19-го жовтня ц.р., сказав кореспондентам, що він зарядив дальші досліди і заборонив продаж риби наловленої у згаданій річці. Одночасно він перестеріг населення перед споживанням риби і доручив стейтовим агенціям допильнувати, щоб зарядження стейту були виконані.

ПОЛІТИЧНІ СПОСТЕРІГАЧІ ще й досі запитують чому секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер, а не державний секретар Джордж Шулц, репрезентував Уряд З'єднаних Стейтів Америки на похоронах південнокорейських міністрів, які загинули від вибуху бомби в Бурмі. Загально пояснюють, що Вайнберґер для Південної Кореї символізує рівночасно американське військове зобов'язання, пов'язане тісно з обороною півдня перед евентуальним нападом комуністичної Північної Кореї. Білий Дім хотів власне цей символ підкреслити, висилаючи Вайнберґера до Сеулю.

З ПЕКІНУ ПОВІДОМИЛИ, що туди прибула кубинська торговельна делегація з міністром торгівлі Рікардо Кабрізасом на чолі. Це найвища офіційна особа Куби, яка відвідує Китай після відвідання цієї країни Че Геварою 18 років тому. Кабрізаса зустрічав заступник міністра зовнішніх зв'язків Китаю Чія Ші.

Музичне „Матіне"

Калина Чолган

Членки 72-го Відділу Союзу Українок Америки, які щороку підготовляють Музичне „Матіне", починають цю підготовку вже в червні. Починаються розшуки за молодим музичним доростом, щоб у листопаді представити його публіці, яка їх вітає з радістю та надією, що молоді і надалі будуть працювати над собою та що з них виростуть якщо вже не світової слави мистці, то громадяни, для яких музика стане інтегральною частиною їхнього життя.

Для молодих таке „Матіне" — це дуже часто перші спроби самостійного виступу перед доброзичливою, але все таки критичною публікою. Це вже не виступ на шкільний „академії" чи концерті, або іспит у музичній школі. „Матіне" — це щось „подібне", але все ж таки щось дуже інакше. Якраз над тим, щоб „Матіне" було тим „чимсь інакшим", працює 72-ий Відділ Союзу Українок, а поруч з ним, а може і у першу чергу, вчителі Українського Музичного Інституту, які завжди ласкаво підбирають здібних студентів та часто допомагають складати програму. Часом трапиться, що молодь з-поза УМІ голоситься теж до нас. Ми їх радо вітаємо, бо знаємо, що багато із них навчаються у різних інших школах.

Найкращою нагородою для 72-го Відділу є вістка про дальші успіхи учасників „Матіне", карточки з привітами або вістка, що участь у „Матіне" заохотила їх до дальших серйозних музичних студій. Часом стає жаль, що у нас немає багатих спонзорів, які хотіли б і могли допомогти українській талановитій молоді присвятити всю увагу і час музиці.

У цьому річному „Матіне", що відбудеться у неділю, 6-го листопада ц.р. в Українському Інституті Америки, 2 Іст 79 вулиця, о год. 3-ій по полудні, виступлять:

Калина Чолган; їй 15 років. Ця молоденька дівчина, обдарована милозвучним мецо-сопраном, навчається у Андрія Добрянського, соліста Метрополітальної Опери.

Роман Шевчук

Роман Шевчук — учень Таїси Богданської. Він здібний піяніст і одноразово активний пластун; тепер вчиться у Ст. Пітерс Преп Скул у Джерзі Ситі на останньому році.

Борис Бакум — грає на флейті. Він, найстарший у нашій групі, завітав до нас із Ню Полц. Він — студент Сиракузького університету, де студіює політичні науки. Борис навчався гри на флейті у початковій і середній школі, він продовжує грати в симфонічній оркестрі свого університету. Поруч флейти він грає на гітарах різного типу та цікавиться, як усі молоді люди, сучасною популярною музикою. Слід сказати, що Борис належить до Пласту.

На доручення голови 72-го Відділу СУА А. Бродин, Анна Безкоровайна і Олена Процюк очолили комітет підготовки „Матіне".

Борис Бакун

На пам'ятку майбутним поколінням

Українські учні однієї із шкіл в Бразилії

Сестри Служебниці Непорочної Діви Марії стоять на порозі „діямантового ювілею" своєї місійної праці в Бразилії. Від самого початку, а це від 1911 року до сьогодні, Бог щедро благословив місійні труди Сестер у Провінції св. Архангела Михаїла в „Землі Святого Хреста". Під цю пору Провінція начисляє 351 Сестру, розміщених у 51 домі. Доми приналежні до Провінції. Сорок і шість спільнот діють на бразилійському терені, а решта виконують своє завдання в Церкві в інших країнах: Аргентина, Німеччина, Рим.

Кожного року нові сили до праці доростають у Новіціяті і в домах початкуючої формації, де понад тридцять дівчат на 15 і 16-му році життя, під проводом Сестер, приготовляються до вступу до Згромадження Сестер Служебниць.

Сестри Служебниці в Бразилії розвивають ту саму працю, яку виконували їхні попередниці колись ще в Галичині. Працюють на полі виховання в школах, більших і менших, обслуговують хворих у шпиталях і по колоніях, дбають про красу Божих Храмів.

А щоб завжди зростати у вірності Харизмі свого Згромадження й Конституцій, Сестри стараються підтримувати та продовжувати свою активну присутність по колоніях між нашими людьми. Тут вони знаходять своє питоме місце в Церкві. Це місце Сестри без труду займають всюди, де тільки мають свої сталі осідки по колоніях і менших містечках просторої епархії Святого Івана Хрестителя. А де Сестри не мешкають постійно між своїми людьми, там вони шукають іншої дороги, щоб зблизитися до людей.

Однією, вже вбитою дорогою зближення до людей є вакаційні катехизації. Два останні роки Сестри були у 44-ох різних місцевостях, де переводили в місяці січні (у 1982 і 1983 роках) катехизацію для дітей, молоді й старших. Тільки в цих двох останніх роках на вакаційних катехизаціях перейшло через руки Сестер 2,169 дітей та 1,671 особи молоді і старших.

Така праця вимагає від Сестер солідного професійного приготування, а вже понад усе сильного, непохитного духу. Тому безнастанне поглиблення молитовного й посвятного життя Сестер є першорядною метою Провінційної Управи Сестер Служебниць у Бразилії. Таке поглиблення нормально проходить через щорічні реколекції й курси Постійної Формації.

Покищо щорічні реколекції й курси в групах для 50 до 60 Сестер відбуваються в приміщеннях по чужих реколекційних домах. Та вже прийшов час, щоб ціла духовна родина Української Церкви в Бразилії мала свій окремий реколекційний дім. Тому за благословенням і особистим старанням Головної Настоятельки Матері ФранціШки Библів з початком цього року, щоправда, з деяким ваганням, бо кошти понад силу, почалася будова просторого реколекційного дому в передмісті міста Понта Ґросси, Парана́.

Проєкт дому дуже гарний з приміщенням на 60 осіб справді буде великим здобутком не лише бразилійсько-українських Сестер Служебниць, але й цілої Української Церкви в Бразилії. А щоб цей Дім Молитви не був тільки ще одним осягом у Провінції, він має залишитися для майбутнього покоління в Згромадженні й Церкві, як незатерта пам'ятка тисячоліття Хрищення України та сторіччя заснування Згромадження Сестер Служебниць, яке святкуватимемо в 1992 Божому Році.

Будівельна фірма віддасть скінчену готову будову ще з кінцем цього року, але Провінція є в клопоті з потребою великої суми грошей, щоб дотримати підписаний контракт згаданої будови.

Беручи під увагу посілості і доми Провінції, її економічний стан виглядає несогірший, але сама Провінція ніяк не має готового капіталу на видатки будови протягом такого короткого часу, тому що платня по школах, особливо на колоніях, дуже мала, і нема державної пенсії для старших Сестер.

На заклик Провінційної Управи з Бразилії прийшли на поміч Сестри Служебниці з Американської і Канадійської Провінцій. Але цей заклик ще не затих, а розширяється ще і на дальші кола, щоб досягнути добрих наших людей, добродіїв в Канаді і Америці. Може між нашими добродіями доброчинних організацій у тих країнах є хтось, що хоче причинитися до будови Дому Молитви для Українського духовенства в Бразилії.

Пожертви на цю гідну, корисну причину можна вислати на адресу: Provincialate Sisters Servants of Mary Immaculate, Immaculate Conception Province, Table Rock, Sloatsburg, N.Y. 10974.

Дві Сестри Служебниці з Бразилії відвідують на кілька місяців і щиро приймуть Ваші дари через вище зазначену адресу. Сестри дуже вдячні за Вашу великодушність.

Сестри Служебниці в Бразилії

За майбутнє...

(Закінчення зі ст. 2)

кости й рівня читачів, від якости поміщуваних у них матеріялів, від хисту редакторів і співробітників. Преса може бути теж одним із засобів, якими найбільше поширюється зло. Погана є та преса, що не спирається на тривкі основи християнської моралі. Нашим обов'язком є злу пресу поборювати, як таку, що підриває здорові підвалини людської спільноти. Папа Павло VI сказав, що преса, як джерело інформації, є нервовою системою модерного життя. А ось слова іншого Папи, Пія XII: „Чомусь люди не хочуть розуміти, якою важливою під цю пору є преса. Будьте певні, що намарне будете будувати церкви, основувати школи та місії; підуть усі ваші почини намарне, як не будете вміло орудувати цією оборонною і зачіпною зброєю, якою є чесна й добра преса!"

Частинно — це наслідки лихої преси, що наші церкви з кожним роком щораз більше порожніють, деякі з них дедалі більше відходять від рідної мови у своїх Богослуженнях, деякі організації занепадають, наша преса має щораз менше читачів і передплатників, українські парафіяльні й українознавчі школи мають щораз то менше учнів, вражає недостача молодих ідейних, в українському розумінні, учителів, священиків і монахинь. В нашій пресі читаємо інколи якісь дивоглядні імена наших дітей, а прізвища їх теж так здеформовані, що важко догадатися походження їх власників. Наша молодь асимілюється, не говорить між собою рідною мовою, не читає рідної книжки й чимраз більше відходить від нашої спільноти.

Тому зверніть нашу пильну увагу на оце особливо важливе і цінне — українську книжку і нашу пресу. Працюймо в цьому напрямі, щоб вони мали належне і сильно закорінене місце у нашому майбутньому.